

Onderwerp Informatienota Duurzaamheidsmonitor	
Nummer	2018/559924
Portefeuillehouder	Sikkema, C.Y.
Programma/beleidsveld	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
Afdeling	ECDW
Auteur	Josephus Jitta, E.
Telefoonnummer	023-5113565
Email	ejitta@haarlem.nl
Kernboodschap	De raad heeft een motie Duurzaamheidsmonitor ingediend. Op basis daarvan is de monitor aangepast. Het Duurzaamheidsprogramma sluit aan op de beleidscyclus. Doelen, resultaten en bestaande indicatoren komen terug in de in de verantwoording van de beleidscyclus en de duurzaamheidsmonitor. De <i>duurzaamheidsmonitor 2017</i> dient als voorbeeld voor de toekomstige monitors. Hierin worden de effecten en de prestaties die voortkomen uit het duurzaamheidsprogramma op een andere manier gepresenteerd dan voorheen. Het is een compacte monitor die aansluit op landelijke meetmethoden en -gegevens. In het voorbeeld <i>duurzaamheidsmonitor 2017</i> zijn de effecten uit 2016 opnieuw gepresenteerd, aangevuld met de geleverde prestaties over 2017. De focus van de monitor ligt op het thema energie in de gebouwde omgeving en sluit daarmee aan op de Routekaart Haarlem Aardgasvrij. Voortaan verschijnt de monitor in het voorjaar. In de <i>duurzaamheidsmonitor 2018</i> staan de effecten over 2017 en de prestaties uit het duurzaamheidsprogramma 2018.
Behandelveorstel voor commissie	Het college stuurt deze informatienota ter bespreking naar de commissie Beheer. Bij de vaststelling van het Duurzaamheidsprogramma 2015-2019 is afgesproken om een jaarlijkse terugkoppeling over het duurzaamheidsbeleid in de commissie te bespreken. Verder is door de raad een motie Duurzaamheidsmonitor aangenomen op 15 februari 2018 waar deze nota een antwoord op is.
Relevante eerdere besluiten	- Routekaart Haarlem Aardgasvrij 2040 (2017/93567) vastgesteld in de raad, februari 2017. - Motie "Duurzaamheidsmonitor" (2018/098080) aangenomen op 15 februari 2018.

	- Informatienota Duurzaamheidsmonitor 2016 (2017/505152) met duurzaamheidsmonitor 2016 (2017/505152-2) vastgesteld in BenW, 14 november 2017.
Besluit College d.d. 30 oktober 2018	1. het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding

Met de motie Duurzaamheidsmonitor ([2018/098080](#)) aangenomen op 15 februari 2018, wordt het college verzocht om de duurzaamheidsmonitor betrouwbaar, bruikbaar en actueel te maken. Dit om het mogelijk te maken te sturen op het gevoerde beleid.

De raad verzoekt het college om:

- Het aantal kernindicatoren terug te brengen tot betrouwbare en bruikbare cijfers;
- De online versie interactief en actueel te maken;
- De oplevering in de eerste helft van het jaar mogelijk te maken;
- Overleg of de monitor voldoet om het gevoerde beleid te controleren en bij te stellen.

Landelijk wordt gewerkt aan het klimaatakkoord waarmee de klimaatdoelstellingen in kaart worden gebracht. Deze worden vertaald naar doelstellingen per gemeente. Voor de energietransitie in de gebouwde omgeving krijgen de gemeentes de regie. Het is mede hierdoor van belang dat de Haarlemse resultaten kunnen worden vergeleken met andere gemeenten en aansluiten op de landelijk gestelde doelstellingen. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) publiceert jaarlijks voor alle gemeenten de [Klimaatmonitor.nl](#), gebaseerd op data van het CBS. Deze monitor bevat informatie over CO2-uitstoot, energieverbruik en hernieuwbare energie.

Met het nieuwe coalitieprogramma Duurzaam Doen krijgt duurzaamheid in Haarlem ook fors meer aandacht. De wens is om de monitoring van het duurzaamheidsprogramma beter aan te laten sluiten op de beleidscyclus. Op verschillende fronten worden daarvoor activiteiten ondernomen. Er wordt gewerkt aan een Klimaatbegroting en aan een monitor voor de Structuurvisie Openbare Ruimte (SOR).

In de duurzaamheidsmonitor staan de effecten en prestaties over afgelopen jaren. In de voorbeeldmonitor zijn de gegevens uit de [duurzaamheidsmonitor 2016](#) opnieuw gebruikt. De *duurzaamheidsmonitor 2017 (voorbeeld)* overlapt deels oude en dus bekende informatie en dient als voorbeeld voor de toekomstige duurzaamheidsmonitors. Nieuw aan deze duurzaamheidsmonitor is:

- vorm
- bron van data
- toevoeging prestaties

2. Kernboodschap

De monitoring van het Duurzaamheidsprogramma wordt onderdeel van de beleidscyclus

Gedurende het jaar zijn er verschillende momenten waarop het college rapporteert aan de raad. De voortgang over het Duurzaamheidsprogramma is hierin opgenomen. In de programmabegroting en het jaarverslag worden de doelen en resultaten van het programma weergegeven. De onderdelen waarvoor indicatoren zijn opgenomen voor het Duurzaamheidsprogramma:

1. Lokaal Klimaatakkoord,
2. (Sociale) energietransitie,
3. Klimaatadaptatie,
4. Circulaire economie

Eén indicator wordt vanuit de Rijksoverheid verplicht gesteld, nl. percentage hernieuwbare elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon, of biomassa. Deze is daarom als effectindicator opgenomen in de Programmabegroting en Jaarverslag.

De bestaande indicatoren uit het Duurzaamheidsprogramma komen terug in de verantwoording van de beleidscyclus (P&C) en/of in de duurzaamheidsmonitor of worden nog ontwikkeld (overig). De bron van gegevens is de www.klimaatmonitor.nl.

	Kernindicatoren	Beleids­cyclus P&C	Duurzaamheids monitor	Overig
1	Afname totale CO ₂ - uitstoot	x	x	
2	Afnamen CO ₂ bedrijven industrie en bedrijven		x	
3	Afname CO ₂ uit mobiliteit		x	
4	Percentage autogebruik woon-werk	x		
5	Percentage elektrische auto's	x		
6	Aantal huurwoningen met energieverbetering			prest.afspraken
7	Aantal particuliere woningen energiemaatregelen		x	
8	Toenamen duurzame energie (als vermeden CO ₂)		x	
9	Aantal zonnepanelen (zonnestroom per inwoner)		x	
10	CO ₂ uitstoot eigen organisatie zonder compensatie			ontwikkelen
11	Labelsprongen eigen gebouwen gemeente			ontwikkelen
12	Percentage Haarlemmers duurzame activiteiten			ontwikkelen
13	Belevingsscore leefomgeving en openbare ruimte	x		
14	Percentage (totaal)groen oppervlak	x		
15	Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner	x		
16	Percentage bedrijven omschrijving duurzaam			ontwikkelen
17	Aantal lokale duurzaamheidsinitiatieven energie		x	

Bij de ontwikkeling van de monitoring van het Duurzaamheidsprogramma wordt ook rekening gehouden met de ontwikkeling van de duurzaamheidsparagraaf. De duurzaamheidsparagraaf biedt

een integraal afwegingskader voor nieuw beleid van de stad Haarlem en de gemeentebegroting en verantwoording.

Appels met appels vergelijken

Het is van belang dat de Haarlemse indicatoren aansluiten op landelijke meetmethoden, zodat de data één op één te vergelijken zijn met de landelijke doelstellingen. De manier van monitoren tot en met 2016 was deels gebaseerd op eigen berekeningen en sluit daarom niet aan op landelijke gegevens. Om aan te sluiten op landelijke doelstellingen is de Klimaatmonitor van het ministerie van IenW voortaan de bron van energieprestaties. De cijfers uit de klimaatmonitor worden ook met terugwerkende kracht gebruikt, waardoor het beeld betrouwbaar is.

De duurzaamheidsmonitor 2017 als voorbeeld

De duurzaamheidsmonitor is een product in ontwikkeling. In de *voorbeeldmonitor* staan de effecten van 2016 en de prestaties over 2017 (bijlage 1). De effecten zijn dus al eerder gepresenteerd. Deze worden daarom niet opnieuw geduid, maar zijn terug te vinden in de [duurzaamheidsmonitor 2016](#). Volgende jaren wordt hier meer aandacht aan besteed. Er is overigens geen causaal verband tussen de effecten en de prestaties.

Data

Het kan tot wel 14 maanden duren voordat de data over de effecten van het jaar ervoor beschikbaar zijn in de klimaatmonitor. Daarom is het beeld nooit actueel. De prestaties uit het duurzaamheidsprogramma zijn eerder bekend en zijn een aanvulling op de beleidscyclus. Deze prestaties kunnen worden gebruikt om het programma te sturen.

Klein beginnen om robuust uit te kunnen bouwen

In de *voorbeeldmonitor* ligt de focus op het thema energie. De hoeveelheid gegevens is gereduceerd vergeleken met eerdere duurzaamheidsmonitors. Dit maakt de monitor overzichtelijker en beter leesbaar. Voor meer informatie over andere indicatoren kan de online Klimaatmonitor van IenW worden geraadpleegd. De Klimaatmonitor biedt inzicht in effectindicatoren, zoals CO₂-uitstoot. Dit zijn de hoofddoelstellingen van het duurzaamheidsprogramma en daarmee een belangrijk onderdeel van de monitor. Deze data zijn relevant als lange termijntrend.

Het duurzaamheidsprogramma bevat meer thema's dan het energievraagstuk, zoals klimaatadaptatie en circulaire economie. Voor deze thema's worden ook een landelijke indicatoren ontwikkeld. Ook vindt afstemming plaats met andere actuele activiteiten, zoals de monitoring van de Structuurvisie Openbare Ruimte (SOR).

Kansen voor online duurzaamheidsmonitor Haarlem

Het online dashboard van de Klimaatmonitor is een overzichtelijke manier van informatievoorziening. Andere gemeenten, zoals Eindhoven en Lelystad, ontwikkelden al een dashboard op hun eigen gemeentewebsite. Haarlem kan dit ook ontwikkelen om daarmee te voldoen aan de vraag naar een interactieve en actuele online monitor. De afdeling Data Informatie en Analyse (DIA) verkent de mogelijkheid om een online dashboard voor de monitoring van gemeentelijk beleid te ontwikkelen. Het ontwerp en het beheer hiervan vraagt extra capaciteit en budget. Een beperkende voorwaarde voor het realiseren van dit type monitor is een passend informatiesysteem. Team duurzaamheid houdt hierover contact met DIA en heeft haar interesse getoond om als pilot te fungeren.

In de tussentijd wordt de duurzaamheidsmonitor 2017 als document digitaal beschikbaar gesteld. De link naar de website van de Klimaatmonitor wordt hierin opgenomen.

3. Consequenties

geen

4. Vervolg

Het college nodigt raadsleden uit om opmerkingen en aanvullingen op de duurzaamheidsmonitor kenbaar te maken. De monitor wordt doorontwikkeld en er wordt afstemming gezocht met andere actuele monitoringsactiviteiten binnen de gemeente. In het voorjaar van 2019 wordt de duurzaamheidsmonitor 2018 opgeleverd. Deze bevat de effecten en prestaties over 2017-2018.

5. Bijlagen

Bijlage 1: Duurzaamheidsmonitor 2017 (voorbeeld)